

Program

wychowawczo-profilaktyczny

rok szkolny 2018/2019
Zespołu Szkół Nr 3 im. Władysława Grabskiego w Kutnie

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.
2. Charakterystyka środowiska wychowawczo- profilaktycznego.
3. Wartości uznawane przez społeczność szkolną.
4. Sylwetka absolwenta.
5. Cele ogólne programu profilaktyczno- wychowawczego i oczekiwane efekty.
6. Cele szczegółowe programu profilaktyczno- wychowawczego.
7. Plan działań wychowawczo- profilaktycznych.
8. Ewaluacja.

1. Wstęp

Program wychowawczo – profilaktyczny skierowany jest do uczniów Zespołu Szkół Nr 3 im. Wł. Grabskiego w Kutnie, ich rodziców oraz nauczycieli, stanowi odpowiedź na potrzeby społeczności szkolnej.

Opracowano go w oparciu o analizę wniosków wynikających z nadzoru za rok szkolny 2017/2018, rozpoznania potrzeb uczniów (analiza dokumentacji szkolnej, rozmów z członkami społeczności szkolnej, obserwacji środowiska szkolnego i kwestionariuszy ankiet skierowanej do uczniów, nauczycieli i rodziców.)

Treści w nim zawarte realizowane są przez uczniów, ich rodziców przy wsparciu dyrekcji, pedagoga i psychologa szkolnego, wychowawców, nauczycieli, a także innych pracowników w trakcie czteroletniego cyklu kształcenia na zajęciach lekcyjnych, pozalekcyjnych i pozaszkolnych.

Szkoła tworzy środowisko wychowawcze wspierające rozwój i dążenie do sukcesu. Wzmacnia zasoby osobiste młodzieży oraz kształtuje kompetencje, zwiększające jej odporność na działanie czynników ryzyka. Umożliwia właściwe reagowanie w przypadku pojawienia się zagrożenia.

Podstawowymi zadaniami wychowawczymi szkoły, wspólnym dla wszystkich zajęć edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych są następujące działania: budowanie trwałej relacji interpersonalnej tworzenie więzi z najbliższymi, uczenie szacunku i miłości do drugiego człowieka oraz ojczyzny, działanie w celu podnoszenia kompetencji społecznych tj. otwartości na innych ludzi i ich poglądy, odpowiedzialności za własne czyny, współpracy w taki sposób, aby uczniowie uczyli się otwartości w stosunku do ludzi i szacunku do nich, a także odpowiedzialności za społeczność, których są członkami.

Priorytetem wychowawczym programu jest wszechstronnie dojrzały człowiek, a zadanie profilaktyki to wspomaganie wychowania i kompensowanie jego niedostatków. Wychowanie pełni rolę nadrzędną nadającą sens działaniom profilaktycznym. Edukacja w zakresie działań wychowawczo – profilaktycznych obejmuje kształtowanie u wychowanka właściwych pod względem etycznym poglądów, przekonań i wyobrażeń o dorosłym życiu, budzenie refleksyjnego i odpowiedzialnego stosunku do zaistniałych okoliczności, kształtowanie umiejętności współdziałania i utrzymywania konstruktywnych i harmonijnych

stosunków międzyludzkich w różnych grupach społecznych. Systematyczna działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna szkoły wśród uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli ma na celu przeciwdziałanie zachowaniom niepożądanym, w tym przeciwdziałanie uzależnieniom, promocję zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości psychofizycznej. Jego zadaniem jest ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój ucznia i dezorganizują jego zdrowy styl życia, niedopuszczenie do pojawienia się patologii społecznych, ochrona młodzieży przed zagrożeniem niedostosowania społecznego, a także przeciwdziałanie uzależnieniom od Internetu, cyberprzemocy i telefonu komórkowego. Istotnym jest również inicjowanie i wspomaganie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi i zdrowiu ucznia.

Wnioski wypływające z analizy i ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego z roku 2017/2018 wykorzystano do modyfikacji i ulepszenia programu wychowawczo-profilaktycznego w bieżącym roku szkolnym. Szczególną uwagę należy zwrócić na następujące działania:

- wzmocnienie roli rodziców w realizację programu profilaktyczno- wychowawczego
- przeciwdziałanie zagrożeniom płynącym z uzależnień od papierosów, alkoholu, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych
- bezpiecznie i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci
- mobilizowanie uczniów do systematycznego uczęszczania na zajęcia lekcyjne .

Oczekiwanym efektem programu wychowawczo – profilaktycznego jest przygotowanie młodego człowieka do życia w społeczeństwie, wykształcenie w nim umiejętności radzenia sobie w każdej sytuacji życiowej, zbudowanie poczucia wartości i pewności ucznia, który jest akceptowany przez środowisko, przedsiębiorczy, potrafi obronić się przed zagrożeniami współczesnego świata, jest świadomy skutków używania środków odurzających i psychoaktywnych. Dąży do samorealizacji oraz rozwijania własnych zainteresowań i talentów.

Program lub jego elementy będą podlegać systematycznej ewaluacji.

2. Charakterystyka środowiska profilaktyczno- wychowawczego

Formalno - organizacyjne warunki funkcjonowania szkoły

Zespół Szkół nr 3 im. Władysława Grabskiego w Kutnie jest publiczną szkołą ponadgimnazjalną. W skład zespołu wchodzi Technikum nr 3 kształcące w zawodach: technik ekonomista, technik logistyk, technik informatyk, technik organizacji reklamy, technik handlowiec, technik ochrony środowiska. Szkoła posiada statut oraz regulaminy i procedury, które regulują organizację i działalność placówki. Szczegółową organizację nauczania i wychowania określa arkusz organizacji szkoły opracowany przez dyrektora na podstawie planów nauczania oraz planu finansowego szkoły. Podstawową jednostką organizacyjną szkoły jest klasa, w której liczba uczniów oscyluje zazwyczaj od 20 do 30. Zespoły liczące więcej niż 24 osoby dzieli się na grupy na zajęciach języków obcych, informatyki i wychowania fizycznego. Nauczyciele pracują w oparciu o plany dydaktyczne i wychowawcze aktualizowane w każdym roku szkolnym i dostosowane do każdego zespołu klasowego. Zasady oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów zapisane są w statucie szkoły i regulowane są przez wewnętrzne zasady oceniania i przedmiotowe zasady oceniania .

Warunki materialne

Zespół Szkół Nr 3 im W. Grabskiego w Kutnie mieści się przy ulicy Kościuszki 24 w Kutnie. W szkole znajdują się nowoczesne sale lekcyjne, wyposażone w pomoce dydaktyczne i sprzęt multimedialny potrzebny do prowadzenia zajęć – komputer, rzutnik, tablice interaktywne, telewizory. Na terenie placówki istnieje możliwość korzystania z Internetu. Wszystkie pracownie zapewniają komfort i wygodę nauczania, a korytarze są przestronne i czyste. Szkoła jest systematycznie modernizowana , co sprzyja podniesieniu jakości pracy i nauki.

Stan opieki nad uczniem

Szkoła sprawuje opiekę nad uczniem w zakresie dydaktycznym, wychowawczym, profilaktycznym. Na terenie szkoły funkcjonuje również gabinet pielęgniarski. Szkoła zapewnia uczniowi optymalne warunki wszechstronnego rozwoju intelektualnego i emocjonalnego. Propaguje postawy etyczne, estetyczne, patriotyczne. Stwarza warunki do

realizacji indywidualizacji procesu nauczania oraz zainteresowań uczniów poprzez uczestnictwo w zajęciach dodatkowych lub kołach zainteresowań. Zapewnia opiekę nad uczniami szczególnie uzdolnionymi w trakcie zajęć lekcyjnych i zajęć dodatkowych. Daje możliwość wyrównywania szans uczniom ze specyficznymi trudnościami w nauce w postaci zajęć wyrównawczo- dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli i zajęć korekcyjno – kompensacyjnych realizowanych przez pedagoga i psychologa szkolnego. Ponadto szkoła współpracuje z Poradnią psychologiczno – pedagogiczną, Miejskim i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, sądem, podmiotami realizującymi świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, stacją sanitarno- epidemiologiczną, policją, pracodawcami, itp., a także osobami prawnymi prowadzącymi statutową działalność w zakresie oświaty i wychowania w celu zapewnienia uczniom odpowiednich warunków do nauki i rozwoju.

Środowisko nauczycieli

Wszyscy zatrudnieni nauczyciele posiadają wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym. Największą liczę stanowią nauczyciele mianowani i dyplomowani. Kadra nauczycielska w miarę możliwości wzbogaca i udoskonala swój warsztat dydaktyczny i wychowawczy poprzez udział w szkoleniach, warsztatach, kursach. Zespół nauczycielski charakteryzuje wysoka kultura osobista i językowa, odpowiedzialność oraz podmiotowy stosunek do ucznia. Nauczyciele stanowią autorytet moralny i intelektualny, propagują wzorce zachowań godne naśladowania. Umiejętnie organizują pracę dydaktyczną i różne formy aktywności uczniów, rozbudzają ciekawość i rozwijają zainteresowania oraz stymulują do samorozwoju.

Są refleksyjni i twórczy w myśleniu, mają poczucie sprawiedliwości, budują poczucie własnej wartości ucznia. Umiejętność aktywnego słuchania i zdolność empatii skutkuje wyborem właściwych metod nauczania i wychowania. Rada pedagogiczna to zespół stanowczy i konsekwentny, ale z wysoką kompetencją społecznej komunikacji, co warunkuje skuteczną relację uczeń – nauczyciel.

Nauczyciele w sposób systematyczny gromadzą informacje o wychowanku, jego środowisku rodzinnym i rówieśniczym oraz stosunku do otoczenia: w relacjach dziecko – rodzic, uczeń – nauczyciel, kolega – kolega/ koleżanka. Diagnoza i ciągła obserwacja usprawniają planowanie procesu wychowania. Podstawą prowadzonych działań wychowawczych i profilaktycznych jest coroczna diagnoza środowiska uczniów w zakresie ryzyka zachowań

niepożądanych, czynników ryzyka i czynników chroniących. Nauczyciel lub wychowawca w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły wybiera formę, w której realizuje działalność wychowawczą, uwzględniając wykorzystanie aktywnych metod pracy

Środowisko uczniów

Uczniowie Zespołu Szkół Nr 3 pochodzą w większości z miasta Kutna i okolicznych środowisk miejskich i wiejskich. Stan klasy oscyluje od 20 – 30 osób. Grupa rówieśnicza to młodzież już w minimalnym stopniu ukształtowana w wieku 16 – 20 lat. Uczniowie osiągają dobre i przeciętne wyniki nauczania. Środowisko rodzinne jest społecznie zróżnicowane. Charakteryzuje ich emocjonalność, budowanie relacji rówieśniczych, przyjaźni, doskonałą umiejętność budowania własnej tożsamości, autonomii. Dlatego szkoła ponadgimnazjalna wychodzi naprzeciw realiom i oczekiwaniom uczniów, ucząc ich właściwych umiejętności, kompetencji i uświadamiając zagrożenia.

Strefa kultury i aktywności środowiskowej szkoły

Szkoła jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym i realizuje działania o charakterze stałym wynikające z Planu pracy szkoły, Programu wychowawczo - profilaktycznego i kalendarza roku szkolnego, jak i zadania specjalne, np. wolontariat, akcje charytatywne, realizacja projektów, udział w konkursach, itp. Przedsięwzięcia o charakterze ogólnoszkolnym tworzą szczególną dla tej zbiorowości tradycję składającą się z przyjętych ceremoniałów i uroczystości oraz gier/ zabaw. Należy do nich zaliczyć min:

ślubowanie klas pierwszych

przekazanie sztandaru

ślubowanie absolwentów

Święto Szkoły

imprezy kulturalne: festiwale, akademie, dni sportu, zdrowia, warsztaty integracyjne

Szkoła przekazuje uczniom informacje, wiedzę i umiejętności podczas zajęć edukacyjnych i innych form dydaktycznych, które stwarzają różnorodne sytuacje wychowawcze. Nauczyciele mają świadomość, że proces wychowawczy odbywa się podczas każdej lekcji czy innych form pracy dydaktycznej, tj. projektów, wycieczek przedmiotowych i turystyczno – krajoznawczych czy zajęć dodatkowych, których celem jest rozwój uczniów lub

wyrównywanie szans. Szkoła nie powinna izolować się od otaczającej rzeczywistości, dlatego podejmuje współpracę ze środowiskiem lokalnym, np.: Kutnowski Dom Kultury, Młodzieżowy Dom Kultury, Centrum Teatru, Muzyki i Tańca. Różnorodność życia społecznego tworzona przez mieszkańców, instytucje i organizacje, obyczaje lokalne, miejsca tradycji czy zakłady pracy pozwalają rozwijać postawy społeczne i patriotyczne uczniów, a tym samym wspomagają proces oddziaływań wychowawczych, sprzyjają osiągnięciu założonych celów: kształtowania postaw i nawyków bezpiecznego zachowania i realizacji zadań.

3. Wartości uznawane przez społeczność szkolną

Wychowanie do wartości wpisane jest w cały program profilaktyczno-wychowawczy szkoły, ponieważ każdy nauczyciel, wychowawca realizuje go poprzez zasady przekazywane uczniom podczas wszystkich zajęć lekcyjnych, wyznawane wartości oraz cechy osobowościowe. Dlatego *wychowanie do wartości to proces permanentny w relacji uczeń-nauczyciel/rodzic*. Należy pamiętać, że wartości jako fundament życia człowieka obecne są w każdej chwili i w każdym zachowaniu.

Czym są wartości? Wartości - to wszystko, co uchodzi za ważne i cenne dla jednostki i społeczeństwa oraz jest godne pożądania, łączy się z pozytywnymi przeżyciami i stanowi jednocześnie cel dążeń ludzkich. Wartości obejmują, więc zarówno elementy świata materialnego, jak i duchowego.

Zatem wartości to:

- rzeczy i sprawy ważne, cenne, pożądane,
- życiowe drogowskazy, mapy,
- standardy naszych myśli, postaw i zachowań, które mówią o tym, kim jesteśmy, jak żyjemy i jak traktujemy innych ludzi,
- kryteria naszych ocen, decyzji i wyborów.

Wychowanie do wartości ma przygotować i zachęcić wychowanka do odkrywania, przeżywania, porządkowania, urzeczywistniania i tworzenia wartości; które wynikają z przyjęcia określonej filozofii istnienia, poznawania świata i człowieka.

Każde wychowanie, zakłada z natury rzeczy edukację do wartości. Pierwowzorem zawsze są rodzice, natomiast wraz z rozwojem i dojrzewaniem dziecka to proces samodzielnie odkrywanych i wybieranych wartości, uznawanych za ważne dla młodego człowieka w trakcie życiowych wyborów i powinności. Zatem wychowanie ma charakter naturalny, w różny sposób uświadamiamy, jak w domu rodzinnym oraz programowy, przemyślany treściowo i metodycznie- jak w szkole. Prezentowanie i uczenie wartości jest również zdeterminowane przez normy społeczno-kulturowe.

Na podstawie diagnozy przeprowadzonej w Zespole Szkół Nr 3 w Kutnie ustalono wartości, które są najważniejsze dla społeczności szkolnej: uczniów, nauczycieli, rodziców.

Zbierając informacje o wartościach niezwykle cenne było ustalenie, w jaki sposób wartości wyłonione przez poszczególne grupy społeczności szkolnej korelują ze sobą,

10 najważniejszych wartości uznawane przez uczniów naszej szkoły

1. Miłość
2. Zaufanie
3. Szczerłość
4. Tolerancja
5. Odwaga
6. Prawda
7. Dobro
8. Punktualność
9. Lojalność
10. Pieniądze

10 najważniejszych wartości uznawane przez nauczycieli szkoły.

1. Zdrowie
2. Pozytywny stosunek do ludzi
3. Życie rodzinne
4. Miłość
5. Wartości moralne
6. Prawda
7. Lojalność
8. Dobra Praca
9. Szacunek do siebie
10. Życie ludzkie

10 najważniejszych wartości uznawane przez rodziców uczniów naszej szkoły

1. Zdrowie
2. Życie rodzinne
3. Dobra Praca
4. Prawda
5. Lojalność

6. Szacunek do siebie
7. Szczęście
8. Tolerancja
9. Życie ludzkie
10. Pozytywny stosunek do ludzi

Diagnoza dotycząca życiowych wartości wyznawanych przez szeroko rozumiane środowisko szkolne – uczniów, nauczycieli oraz rodziców wykazała wiele punktów wspólnych. W odpowiedzi na pytania dotyczące najważniejszych wartości wszystkie trzy grupy wskazują miłość, prawdę, lojalność, tolerancję, odwagę, dobro, powodzenie materialne. Wymienione wartości to punkty styczne, wspólne i ważne dla wszystkich diagnozowanych grup.

Diagnozowane środowisko rodziców oraz nauczycieli w odpowiedzi na pytania: Które wartości Pani/Pan najczęściej przekazują uczniom podczas zajęć oraz jakie umiejętności Państwa zdaniem są najważniejsze dla Waszego dziecka w jego dalszej nauce i pracy?, wskazują szeroko rozumianą odpowiedzialność jako jedną z najważniejszych wartości.

Wartości, które uczniowie cenią u swoich rodziców są zbieżne z wartościami rodziców tj.: miłość, dobro, tolerancja.

Wartości wspólne dla rodziców i nauczycieli to zdrowie, nie pojawia się ono jednak w hierarchii wartości u uczniów.

Warunki wychowywania do wartości:

- język wartości - uczenie słów nazywających, oznaczających wartości i sformułowań wyrażających wartościowanie. Znajomość słownictwa wartości ułatwia komunikację międzyludzką, a także rozumienie tekstów kulturowych prezentujących określone wartości. Język wartości jest niezbędny do rozumienia siebie, innych kultury, w której wznosimy oraz powodzenia dialogu międzykulturowego.

- wrażliwość na wartości – zdolność dostrzegania wartości w świecie i umiejętność adekwatnego na nie odpowiadania. Doświadczenie kontaktu z wartościami jest podstawowym warunkiem do nauki tej umiejętności. Najważniejszym środowiskiem budującym wrażliwość na wartości jest rodzina jako najbardziej naturalne, codzienne źródło emocji. Szczególnie cenne jest podmiotowe traktowanie jej członków zgodnie z wewnętrznym ceremoniałem każdej rodziny – zwyczaje, święta rodzinne, docenianie ważnych osiągnięć życiowych lub

celebrowanie specjalnych okazji podkreślających wyjątkowość każdej wspólnoty rodzinnej. Rodzina uczy miłości, przyjaźni, szacunku, buduje pewność siebie,

Wychowanie do wartości obejmuje kilka zakresów. Każdy z nich może być realizowany różnymi metodami, dostosowanymi do możliwości wychowanków i konkretnej sytuacji. Podstawą są działania umożliwiające odkrywanie i poznawanie określonych wartości. **Niezbędne jest uczenie języka wartości** słów oznaczających wartości i sformułowań wyrażających wartościowanie. Znajomość odpowiedniego języka umożliwia myślenie o wartościach, ich nazywanie, rozróżnianie, rozmawianie o nich, porównywanie, odwoływanie się do nich, a także rozumienie tekstów kulturowych mówiących o wartościach⁴. Poznawanie ważnych dla danej kultury tekstów jest niezbędną częścią wychowania do wartości. Dotyczy to przede wszystkim rozumienia własnej kultury, ale także szans na dialog między kulturami.

Istotnym zakresem jest **kształcenie wrażliwości na wartości – jako zdolności do ich dostrzegania w świecie, a także umiejętności adekwatnego na nie odpowiadania**. Niezbędne są przeżywane głęboko, bogate w wartości doświadczenia kontaktu z wartościami. Szczególnie ważnym środowiskiem pod tym względem jest rodzina – miejsce najbardziej naturalnych, codziennych, nacechowanych uczuciem doświadczeń. Każda rodzina ma i powinna mieć swoje sposoby wyostrzania ważnych wartości. Ważność poszczególnych jej członków powinny podkreślać domowe zwyczaje obchodzenia różnych okazji związanych z ich, „świętami”, osiągnięciami, specjalnymi okazjami. Specjalną troską i staraniem powinny być otoczone w rodzinie osoby słabsze. Chronić należy, jako wartość, czas wspólnych rodzinnych spotkań, rozmów, wspólnego wypoczyniania. One uczą wartości miłości i prawdziwej przyjaźni, odpornej na trudne problemy i emocje. Od rodziny powinno się zaczynać uczenie języka wartości, np. zwracania się do siebie z miłością, szacunkiem, serdecznością.

Wychowaniu do wartości sprzyja również **sztuka, odbierana i tworzona, ale również mądrze wprowadzana obrzędowość podkreślająca znaczenie symboli związanych z wartościami, zrozumiałe i zasadne świętowanie wartościowych okazji, budząca radość – zabawa**. Poza środowiskiem rodzinnym, to właśnie szkoła jest miejscem gdzie na wspólnych apelach, poprzez uczestnictwo w spotkaniach klasowych (np. wspólna wigilia), wycieczkach, organizowanych wspólnie różnych wydarzeniach (np. zaangażowanie w konkursy szkolne, akcje charytatywne itp.), młodzież ma okazję doświadczyć i przeżywać ważne dla siebie wartości.

Jednak najważniejszą drogą przyswajania wartości jest kontakt z ludźmi przedstawiającymi sobą wybrane wartości, wiernymi uznawanym wartościom. Życie konkretnych ludzi, którzy konsekwentnie starają się postępować zgodnie z przyjętą orientacją życiową, staje się jej uwiarygodnieniem. Ich przykład, świadectwo, jeśli oceniamy je pozytywnie, uwyrażniają pożądane wartości, pozwalają ich doświadczyć w praktyce, pokazują ich konsekwencje, zachęcają do naśladownictwa, dodają odwagi. Dlatego niezbędne w wychowaniu do wartości jest odwoływanie się do osobowych wzorców, prawdziwych autorytetów. Mogą to być bohaterowie literaccy, czy filmowi, ale najważniejszą rolę pełnią prawdziwi ludzie, żyjący lub ci, którzy już odeszli. Warunkiem jest prawdziwe ich przedstawianie, nie ubarwiane i nie retuszowane, wiarygodne dla wychowanków zawsze bardzo wrażliwych naprawdę.

W zależności od tego, jakie umiejętności chcemy rozwijać w człowieku, należy podejmować odmienny rodzaj działań wychowawczych oraz określone działania profilaktyczne. Na tej podstawie należy wyróżnić wychowanie personalne, wychowanie społeczne i wychowanie obywatelskie.

Wychowanie personalne to naturalne wydobywanie umysłowo-duchowych aktywności rozumu, serca i woli człowieczeństwa, osobowości i charakteru, wartości idealnych i norm moralnych, skorelowanych ze wzrastaniem psychosomatycznym, nakierowanym na wszechstronny rozwój człowieka jako istoty ludzkiej ze względu na jego istotne współuczestniczenie w życiu rodzinnym. Przedmiotem takiego wychowania jest przede wszystkim wydobywanie i uaktywnienie miłości, która staje się fundamentem wszelkiej aktywności duchowej i psychicznej. Szczególną rolę odgrywa tu rodzina, gdyż rodzice są pierwszymi wychowawcami i nauczycielami dziecka. Ich właściwe wzorce postępowania, ich sposoby reagowania w relacjach z dziećmi umożliwiają dziecku kształtowanie osobowości, pozwalają na rozbudzanie i odkrywanie własnych umiejętności oraz na nawiązywanie satysfakcjonujących kontaktów ze społeczeństwem. Dopełnieniem wychowania personalnego jest wychowanie społeczne rozumiane jako kulturowe kształtowanie świadomości i postaw prospołecznych wedle czasowo obowiązujących wartości kulturowych i norm etycznych, regulujących działania polityczno- gospodarcze, polityczno-edukacyjne, polityczno-kulturowe, nakierowane na wszechstronny rozwój człowieka, jako istoty społecznej, ze względu na jego istotne współuczestnictwo w życiu społecznym. Wychowanie społeczne nieco różni się od wychowania personalnego, gdyż tutaj zadaniem wychowawcy jest nakłonienie wychowanka do przejścia określonych wartości kulturowych i obowiązujących norm etycznych. Ostatni rodzaj wychowania to wychowanie obywatelskie. Problem

wychowania obywatelskiego, jest zagadnieniem mocno rozbudowanym, poruszonym szczególnie szeroko przez filozofów. Głównym zadaniem tego wychowania jest przygotowywanie człowieka do życia w zgodzie i harmonii z państwem. W działalności tej jest niezwykle ważne, aby kształtować jednostkę samodzielną, potrafiącą działać i pracować na rzecz własnego państwa i jego rozwoju.

4. Sylwetka absolwenta

Biorąc pod uwagę możliwości, predyspozycje i oczekiwania uczniów którzy przychodzą do naszej Szkoły a także oczekiwania ich rodziców po zakończeniu etapu edukacyjnego absolwent Zespołu Szkół Nr 3 to uczeń osiągający dobre wyniki edukacyjne w dziedzinach, które sam sobie wybrał. Efektem mierzalnym jest procentowy wynik egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Absolwent, poza wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi do podjęcia dalszej nauki lub pracy zawodowej, potrafi:

1. wykorzystać posiadane wiadomości i umiejętności do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów o różnym stopniu trudności;
2. świadomie, czynnie i w sposób odpowiedzialny uczestniczyć w życiu zbiorowości lokalnej i państwa oraz w kulturze;
3. wykazywać postawy patriotyczne
4. rozpoznawać potrzeby innych ludzi i rozwiązywać lub projektować rozwiązania problemów jednostki lub grupy;
5. rozpoznawać i oceniać czynniki warunkujące biologiczne, psychiczne, moralne i społeczne funkcjonowanie jednostki w zbiorowości;
6. dokonać właściwego wyboru zgodnego z wyznawanym systemem wartości;
7. rozwijać poczucie własnej wartości i akceptować pozytywne aspekty indywidualnego dojrzewania i rozwoju;
8. prawidłowo identyfikować i analizować pozytywne wzorce zachowań;
9. obronić się przed zagrożeniami współczesnego świata (alkohol, niktyna, środki psychoaktywne, choroby układu nerwowego, masmedia, bezrobocie, agresja, sekty ...);
10. wdrażać zasady zdrowego stylu życia;
11. wybrać drogę rozwoju w sferze zawodowej zgodnie z zainteresowaniami i własnymi możliwościami oraz potrzebami rynku;

12. pracować w zespole lub kierować pracą zespołu, ceniąc pracę zarówno swoją, jak i innych;
13. w sposób świadomy korzystać z różnych źródeł informacji;
14. obsługiwać komputer w określonym programie użytkowym;
15. posługiwać się językiem obcym.

Ponadto absolwenta cechują:

1. pracowitość, systematyczność i obowiązkowość;
2. wrażliwość na potrzeby drugiego człowieka;
3. kultura osobista;
4. tolerancja i szacunek wobec innych ludzi;
5. postawa poszanowania ważnych, życiowych wartości

Absolwent Zespołu Szkół Nr 3 po zakończeniu nauki podtrzymuje więź ze szkołą po zakończeniu nauki i jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz świadom swoich celów zawodowych.

5. Cele ogólne i oczekiwane efekty

Nadrzędnym celem programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły jest dbałość o integralny rozwój fizyczny, intelektualny, emocjonalny, społeczny i moralny ucznia, a w szczególności:

CELE OGÓLNE	OCZEKIWANE EFEKTY
<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie dojrzałości życiowej uczniów i przygotowywanie ich do kontynuowania nauki lub podjęcia pracy zawodowej; • nawiązanie współpracy z pracodawcami. 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń ma poczucie własnej wartości, ceni innych, liczy się z ich zdaniem, • uczeń zdaje sobie sprawę z użyteczności kształcenia i podejmowania pracy • uczeń potrafi dokonywać właściwych wyborów w trudnych sytuacjach życiowych • uczeń potrafi korygować własne postępowanie i postawy zgodne z normami społecznymi.
<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie warunków sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi uczniów, 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń, potrafi zadbać o prawidłowe relacje ze szkołą oraz społecznością lokalną • uczeń poprzez swoją aktywność, przyczynia się do poprawy wyników w nauce i wzrostu frekwencji na zajęciach lekcyjnych • uczeń czuje się bezpiecznie na terenie szkoły • uczeń przestrzega zasad bezpieczeństwa własnego i innych
<ul style="list-style-type: none"> • formowanie aktywnej postawy uczniów oraz rozwijanie różnych ich zainteresowań; kreatywności i innowacyjności 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń rozwija swoje pasje i zainteresowania, potrafi współpracować w zespole, jest wrażliwy na potrzeby innych • uczeń aktywnie bierze udział

	<p>w uroczystościach szkolnych, angażuje się w działalność wolontariatu, włącza się w prace samorządu klasowego i szkolnego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczeń potrafi prawidłowo funkcjonować w środowisku cyfrowym, w szczególności tzw. nowych mediów. • uczeń jest otwarty, kreatywny, samodzielny, zdolny do twórczego myślenia, łatwo przystosowuje się do zmian
<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie postaw patriotycznych oraz poszanowanie ważnych życiowych wartości 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń zna symbole narodowe i regionalne, rozumie ich znaczenie, wie jak się wobec nich zachować. • uczeń bierze aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, uczestniczy w wycieczkach krajoznawczo turystycznych. • wyznaje i promuje ważne wartości uznawane przez społeczność szkolną
<ul style="list-style-type: none"> • ukształtowanie zachowań związanych z życiem w rodzinie i grupie rówieśniczej oraz umiejętności ich wartościowania; 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń ma świadomość, że w szkole panuje przyjazny klimat, budowane są prawidłowe relacje rówieśnicze oraz relacje między uczniami, nauczycielami, rodzicami • uczeń jest świadomy możliwości uzyskania wsparcia ze strony szkoły w prawidłowym budowaniu relacji w grupie i w rodzinie.
<ul style="list-style-type: none"> • wyrabianie szacunku dla każdego człowieka w duchu tolerancji, 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń umie okazać szacunek, sympatię i przyjaźń, jest otwarty i życzliwy • uczeń rozpoznaje postawy negatywne

	społecznie i nie akceptuje ich
<ul style="list-style-type: none"> • Zapobieganie zachowaniom ryzykownym, • Umiejętność rozumienia zmian zachodzących we współczesnym świecie oraz zagrożeń związanych z rozwojem cywilizacyjnym; 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń jest świadomy zagrożeń wynikających z uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz potrafi znaleźć odpowiednią pomoc • uczeń zna zagrożenia dla swojego zdrowia potrafi ustrzec się przed uzależnieniami • uczeń interesuje się zmianami zachodzącymi we współczesnym świecie, potrafi uzyskać i zrozumieć informacje na ten temat • uczeń bezpiecznie i odpowiedzialnie korzysta z zasobów dostępnych w sieci. • Uczeń jest świadomy zagrożeń związanych z chorobami cywilizacyjnymi i potrafi zastosować odpowiednią profilaktykę
<ul style="list-style-type: none"> • promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń dba o czystość, higienę, stosuje zasady zdrowego żywienia • uczeń potrafi poradzić sobie ze stresem, rozpoznaje i wyraża swoje emocje. • uczeń zdobywa wiedzę i umiejętności pozwalające na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie działań prozdrowotnych

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu:

- **profilaktyki I-rzędowej (uniwersalnej)** - wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu

ryzyka używania przez nich środków i substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;

- **profilaktyki II-rzędowej (selektywnej)** - wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są bardziej narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- **profilaktyki III – rzędowej (wskazującej)** - wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

W naszej szkole realizujemy przede wszystkim działania z zakresu wychowania oraz profilaktyki uniwersalnej, ale jesteśmy przygotowani do udzielania wsparcia i pomocy uczniom oraz ich rodzicom, którzy w większym stopniu są narażeni na wystąpienie zachowań ryzykownych. Corocznie dokonujemy diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka. Podstawą planowania działań wychowawczo – profilaktycznych są wyniki naszych badań i obserwacji oraz dane pozyskane z jednostek, poradni i instytucji współpracujących ze szkołą. Corocznie wykorzystujemy informacje pozyskane z ankiety nt. poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów w szkole, przy planowaniu działań profilaktycznych.

Za czynniki chroniące młodzież przed wystąpieniem zachowań ryzykownych uznajemy:

- pozytywny, wychowawczy klimat szkoły i wsparcie ze strony nauczycieli,
- promowanie zachowań prozdrowotnych,
- jasny i spójny system wartości przeciwny podejmowaniu zachowań ryzykownych, w szczególności związanych z używaniem środków psychoaktywnych,
- wspieranie konstruktywnych zainteresowań poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych,
- realizacja zajęć profilaktycznych i promujących zdrowy styl życia w tym zdrowie psychiczne,
- rozbudzanie aspiracji oraz wsparcie w realizacji celów życiowych i edukacyjnych,
- kształtowanie i doskonalenie umiejętności społecznych będących czynnikami chroniącymi (radzenie sobie ze stresem, konstruktywne rozwiązywanie konfliktów, asertywność, efektywna komunikacja interpersonalna),
- współpraca z rodzicami.

Czynnikami ryzyka, stanowiącymi zagrożenie dla prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa i funkcjonowania społecznego młodzieży są:

- promowanie przez szeroko rozumiane media stylu życia opartego na wartościach przyzwalających na zachowania ryzykowne,
- duża dostępność środków psychoaktywnych,
- mała motywacja do nauki i wysoka absencja na zajęciach.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły jest bazą, przy pomocy której nauczyciele, wychowawcy wraz z zespołami uczniów i rodzicami tworzą programy dostosowane do poziomu psychofizycznego, umysłowego i społecznego młodzieży, a tym samym wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i zainteresowaniom młodego człowieka. Dzięki temu wychowawca staje się rzecznikiem spraw i potrzeb rozwojowych swoich uczniów, tak aby czuli się oni bezpiecznie w zdrowym i przyjaznym środowisku szkoły.

6. Cele szczegółowe Programu Wychowawczo –Profilaktycznego

I. Rozwój intelektualny

- 1) Kształtowanie umiejętności pozyskiwania wiedzy.
- 2) Wspomaganie ucznia w procesie samorozwoju, realizacji uzdolnień, predyspozycji i zainteresowań uczniów
- 3) Kształtowanie umiejętności uczenia się kreatywności oraz innowacyjności w działaniu.
- 4) Kształtowanie umiejętności gromadzenia, segregowania i weryfikowania informacji.

II. Rozwój społeczny

- 1) Przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu środowiska i społeczeństwa.
- 2) Rozumienie pojęcia „kultura bycia”, znajomość i umiejętność stosowania jej zasad.
- 3) Kształcenie i doskonalenie umiejętności kontaktów interpersonalnych.
- 4) Kształcenie umiejętności współpracy w grupie.
- 5) Przygotowanie do pełnienia przypisanych ról społecznych.
- 6) Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za środowisko społeczne i przyrodnicze.
- 7) Kształtowanie postaw moralnych, obywatelskich i patriotycznych w oparciu o normy etyczne i przyjęty system wartości .
- 8) Uświadamianie wpływu rodziny na postawę życiową i wybory dziecka.
- 9) Uświadamianie uczniom zasad działania subkultur młodzieży i ich wpływu na kształtowanie postaw i wartości.
- 10) Uświadamianie wpływu rodziny na postawę życiową i wybory dziecka.
- 11) Przygotowanie do planowania życia osobistego.
- 12) Wzmacnianie roli rodziców przy tworzeniu i realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego, w którym będą wspólnie podejmowali inicjatywy na rzecz bezpieczeństwa i przyjaznego klimatu panującego w szkole

III. Rozwój fizyczny /Promocja zdrowia

- 1) Kształtowanie nawyków związanych z ochroną i poprawą zdrowia.
- 2) Uświadamianie zależności pomiędzy stylem życia , zdrowiem i chorobą.
- 3) Kształtowanie nawyku przestrzegania zasad higieny osobistej.
- 4) Popularyzacja zasad zdrowego żywienia, uświadamianie skutków niewłaściwego odżywiania.

- 5) Pobudzanie zainteresowań sprawami zdrowia, podawanie aktualnych informacji o chorobach grożących współczesnemu człowiekowi.
- 6) Pogłębianie wiedzy o potrzebach zdrowotnych.
- 7) Uświadomienie zagrożeń spowodowanych używaniem tzw. dopalaczy i innych, powszechnie dostępnych substancji np. napojów energetyzujących i anaboliów.
- 8) Rozwijanie postaw proekologicznych.
- 9) Nauka właściwej organizacji czasu.

IV. Rozwój emocjonalny

- 1) Poznanie własnej sfery uczuciowej .
- 2) Uświadamianie uczniom konieczności ochrony granic prywatności swojej i innych użytkowników sieci komputerowej i telefonicznej.
- 3) Poznanie i zrozumienie podstawowych aspektów seksualności człowieka.
- 4) Kształtowanie osobowości uczniów poprzez wskazywanie właściwych postaw wobec siebie i innych ludzi oraz umiejętności analizowania różnorodnych zachowań.
- 5) Uświadomienie pozytywnej i negatywnej roli stresu.
- 6) Kształtowanie odporności psychicznej wobec problemów osobistych i zawodowych.

V. Rozwój moralny

- 1) Kształtowanie właściwego systemu wartości i zdolności wartościowania oraz umiejętność oceny własnych zachowań.
- 2) Kształtowanie odpowiednich postaw moralnych.
- 3) Kształtowanie postawy poszanowania wolności osobistej i godności człowieka.
- 4) Kształtowanie umiejętności konieczności ponoszenia odpowiedzialności za swoje wybory i zachowanie.

VI. Profilaktyka uzależnień

- 1) Poszerzenie wiedzy na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz usprawnienie umiejętności rozpoznania przejawów zachowań ryzykownych wśród młodzieży. Dostarczenie rodzicom aktualnej wiedzy dotyczącej pomocy specjalistycznej.
- 2) Uświadamianie zagrożeń wynikających z uzależnień.
- 3) Kształtowanie postaw sprzyjających obronie przed uzależnieniem.

- 4) Kształtowanie i prezentowanie postaw wolnych od nałogów (na przykładzie osób, które wygrały walkę z nałogiem)

VII Przeciwdziałanie przemocy i agresji

- 1) Umiejętność rozpoznawania ofiar i agresorów na terenie szkoły.
- 2) Uświadamianie i rozpoznawanie form agresji: psychicznej, fizycznej, autoagresji i cyberprzemocy.
- 3) Przeciwdziałanie mowie nienawiści w sieci internetowej poprzez edukację o prawach człowieka.
- 4) Wskazywanie sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami.
- 5) Kształtowanie postaw asertywnych.
- 6) Umacnianie prawidłowych relacji między nauczycielami i uczniami.
- 7) Wskazywanie pozytywnych wzorców zachowań.
- 8) Poznanie zasad postępowania w przypadku cyberprzemocy.
- 9) Działania zapobiegawcze polegające na upowszechnianiu wiedzy na temat zjawiska mobbingu.
- 10) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
- 11) Zwiększanie świadomości uczniów nt. powstawania, funkcjonowania, przejawów i skutków dyskryminacji oraz narzędzi ich zwalczania.
- 12) Kształtowanie umiejętności uczniów pozwalających na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku cyfrowym

VIII. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym

- 1) Określanie przyczyn niepowodzeń szkolnych.
- 2) Uświadamianie uczniom szczególnego wpływu liczby godzin opuszczonych na osiągnięte wyniki w nauce, ocenę zachowania oraz wyniki egzaminów zewnętrznych.
- 3) Wdrażanie zaleceń do pracy z uczniem według wskazań opinii /orzeczeń poradni psychologiczno-pedagogicznej.
- 4) Wspieranie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- 5) Motywowanie uczniów do nauki i kształtowanie przekonania o użyteczności zdobywanej wiedzy

IX Profilaktyka pro- zawodowa

- 1) Rozpoznawanie potrzeb krajowego i lokalnego rynku pracy.
- 2) Kształtowanie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy. Kształcenie oparte na współpracy z pracodawcami.
- 3) Przygotowanie do życia zawodowego.

7. Plan działań wychowawczo- profilaktycznych

I. Rozwój intelektualny		
Cele	Sposoby realizacji (metody, formy)	Osoby realizujące
1. Kształtowanie umiejętności pozyskiwania wiedzy.	Prowadzenie zajęć służących odróżnianiu informacji prawdziwej od fałszywej, samodzielnego myślenia, Upowszechnienie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych.	wychowawcy, bibliotekarz, nauczyciele języka polskiego.
2. Wspomaganie ucznia w procesie samorozwoju. i realizacji uzdolnień, predyspozycji i zainteresowań uczniów.	Organizowanie warsztatów, zajęć dodatkowych, kół pozalekcyjnych dających możliwość rozwijania zdolności i zainteresowań uczniów w szkole.	Wychowawcy, nauczyciele
3. Kształtowanie umiejętności uczenia się kreatywności oraz innowacyjności w działaniu.	Organizowanie warsztatów służących rozwijaniu umiejętności i technik do efektywnego uczenia się oraz doskonalenia technik gospodarowania czasem. Udział w olimpiadach, konkursach.	wychowawcy, nauczyciele, psycholog/pedagog szkolny
4. Kształtowanie umiejętności gromadzenia, segregowania i weryfikowania informacji.	Rozwijanie zainteresowań czytelnictwem, literaturą, współczesnymi wynalazkami techniki. Wpływ mediów na kształtowanie się postaw i wartości młodego człowieka . Nabieranie umiejętności weryfikacji poszczególnych informacji podawanych przez media.	wychowawcy, nauczyciele, nauczyciele informatyki
II. Rozwój społeczny		
Cele	Sposoby realizacji (metody, formy)	Osoby realizujące

<p>1. Przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu środowiska i społeczeństwa.</p>	<p>Rozwijanie poczucia własnej wartości, odpowiedzialności za podejmowane decyzje. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych (człowiek jako osoba przedsiębiorcza, cechująca się konsekwencją, sympatią w relacjach z ludźmi oraz umiejętnością współpracy. Określenie miejsca młodego człowieka w życiu miasta, regionu oraz społeczności szkolnej, uczenie szacunku do lokalnych, narodowych tradycji i kultury. Zaangażowanie się w bezinteresowną pomoc – wolontariat, akcje charytatywne.</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele, samorząd szkolny</p>
<p>7. Rozumienie pojęcia 'kultura bycia', znajomość i stosowanie jej zasad. Przygotowanie uczniów do udziału w kulturze.</p>	<p>Wyjaśnienie czym jest kultura osobista (takt, nietakt, granice żartu). Rozróżnianie i określenie właściwego stosunku do nauczyciela, wychowawcy, pracowników szkoły, kolegów, koleżanek. Określenie form grzecznościowych w życiu codziennym oraz zasad korzystania z urządzeń, tj. telefon, aparat fotograficzny, dyktafon, kamera w miejscu publicznym, w tym w szkole. Kształtowanie postaw ponoszenia odpowiedzialności za swoje czyny. Wyjazdy do teatru, wyjścia do kina.</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele</p>
<p>3. Kształcenie i doskonalenie umiejętności kontaktów interpersonalnych.</p>	<p>Wdrażanie nawyku aktywnego słuchania, komunikacja pozawerbalna – znaczenie sygnałów niewerbalnych podczas rozmowy. Kształtowanie rozpoznawania konfliktów międzyludzkich występujących w rodzinie, klasie oraz sposoby ich rozwiązywania. Wskazywanie potrzeb i sposobów okazywania szacunku z określeniem strefy prywatności i ich granic. Różnorodność postaw w relacjach międzyludzkich – aprobata, empatia, asertywność, agresja.</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele psycholog/pedagog</p>

	warsztaty integracyjne Poznajmy się (w klasach pierwszych).	
4. Kształcenie umiejętności współpracy w grupie.	Określenie miejsca i roli ucznia w klasie i szkole. Sztuka przyjaźni, koleżeństwa – granice szczerości i otwartości (szacunek dla innych osób, akceptacja). Kształtowanie postaw tolerancji i szacunku do odmienności od własnych przekonań, upodobań, zwyczajów, braku uprzedzeń dla odmienności wyglądu i sposobu bycia innej narodowości i rasy. Kształtowanie umiejętności pracy w grupie i poznanie aspektów pracy zespołowej.	wychowawcy, nauczyciele
5. Przygotowanie do pełnienia przypisanych ról społecznych.	Analiza wzorców i norm społecznych obowiązujących w rodzinie, klasie i innych grupach społecznych. Kształtowanie postawy ponoszenia odpowiedzialności za siebie (wartości wpojone przez rodziców, własny system wartości, świadome i odpowiedzialne wypełnianie obowiązków, pokonywania trudności). Określenie wpływu rodzinnego i rówieśniczego w społeczeństwie (prawidłowe i nieprawidłowe relacje w grupie społecznej). Życie rodzinne a kariera, rodzina o właściwych relacjach.	wychowawcy, nauczyciele psycholog/pedagog szkolny
6. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za środowisko społeczne i przyrodnicze.	Wskazywanie przyczyn skażenia środowiska naturalnego i sposobów zapobiegania niebezpieczeństwom zagrażającym człowiekowi we współczesnej cywilizacji. Dbałość o czystość środowiska naturalnego i reagowanie na	wychowawcy, nauczyciele, nauczyciele zespołu przyrodniczego

	krzywdę zwierząt, dewastację miejsc chronionych i kataklizmy przyrodnicze. Diagnostowanie świadomości ekologicznej jednostki i społeczeństwa.	
7. Kształtowanie postaw moralnych, obywatelskich i patriotycznych w oparciu o normy etyczne i przyjęty system wartości .	Pogadanki przedstawiające postawy moralne i etyczne . Kształtowanie postaw patriotycznych – udział w uroczystościach, spotkania ze świadkami historii. Wycieczki do miejsc pamięci historycznej.	wychowawcy, nauczyciele, nauczyciel etyki, psycholog/pedagog szkolny
8. Uświadamianie wpływu rodziny na postawę życiową i wybory dziecka.	Pedagogizacja rodziców, zajęcia warsztatowe dla rodziców i uczniów. Zajęcia prowadzone w formie dyskusji .	wychowawcy, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie , psycholog/pedagog szkolny
9.. Uświadamianie uczniom zasad działania subkultur młodzieżowych i ich wpływu na kształtowanie postaw i wartości.	Prezentacje, dyskusje, rozmowy.	wychowawcy , nauczyciele
10. Przygotowanie do planowania życia osobistego.	Dyskusja, pogadanka z wykorzystaniem literatury fachowej. Spotkania z psychologiem lub innym specjalistą.	wychowawcy psycholog
11. Przygotowanie uczniów do udziału w kulturze.	Udział w spektaklach teatralnych, koncertach, seansach filmowych, wycieczki, wyjścia do muzeum	wychowawcy, nauczyciele
12. Wzmacnianie roli rodziców przy tworzeniu i realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego, w którym będą wspólnie podejmowali inicjatywy na rzecz bezpieczeństwa i przyjaznego klimatu panującego w szkole	Podanie przez rodziców propozycji działań w programie wychowawczo-profilaktycznym na zebraniach z rodzicami lub w innej formie Umieszczenie treści programu wychowawczo-profilaktycznego na stronie internetowej szkoły . Konsultowanie realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego podczas zebrań z rodzicami	Wychowawcy , nauczyciel informatyki

III. Rozwój fizyczny/promocja zdrowia		
Cele	Sposoby realizacji (metody, formy)	Osoby realizujące
1. Kształtowanie nawyków związanych z ochroną i poprawą zdrowia.	Pogadanki nt. zdrowego stylu życia, propaganda wizualna (gazetki, ulotki), kształtowanie dobrych nawyków przez własny przykład. Promowanie zdrowego stylu życia poprzez udział w zajęciach sportowych, popularyzacja form wypoczynku czynnego, uświadamianie szkodliwości nieuczestniczenia w lekcjach w-f, wdrażanie programów prozdrowotnych oferowanych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną.	wychowawcy, nauczyciele, Szkolne Koło PCK, rodzice, szkolna pielęgniarka
2. Uświadamianie zależności pomiędzy stylem życia a zdrowiem i chorobą.	Spotkania z lekarzem, dietetykiem, psychologiem, przedstawicielami fundacji, pogadanki, dyskusje nt. wpływu stylu życia na zdrowie człowieka.	nauczyciele biologii, etyki, wychowania fizycznego wychowawcy
3. Kształtowanie nawyku przestrzegania zasad higieny osobistej.	Spotkania z pielęgniarką, lektura czasopism promujących zdrowy styl życia, kształtowanie właściwych nawyków przez przykład.	nauczyciele, wychowawcy, rodzice, grupy koleżeńskie pod kierunkiem liderów
4. Popularyzacja zasad zdrowego żywienia, uświadamianie skutków niewłaściwego odżywiania.	Spotkanie z lekarzem, pielęgniarką, którego tematem będą przyczyny i skutki bulimii i anoreksji; spotkanie z dietetykiem i psychologiem np. na temat przyczyn otyłości i innych skutków niewłaściwego odżywiania. Promowanie zdrowego stylu życia i zdrowej żywności.	nauczyciele, wychowawcy, psycholog szkolny, pielęgniarka szkolna
5. Pobudzanie zainteresowań sprawami zdrowia, podawanie aktualnych informacji o chorobach	Spotkania z pielęgniarką, specjalistą nt. chorób wynikających ze współczesnych zagrożeń	wychowawcy i nauczyciele, pielęgniarka szkolna bibliotekarze

grożących współczesnemu człowiekowi.	(choroba wieńcowa, nadciśnienie, cukrzyca, wirus HIV, choroba AIDS, wirus HPV, choroby nowotworowe, choroby psychiczne); lektura czasopism o tematyce zdrowotnej. Spotkanie z pracownikiem PSSE w Kutnie.	
6. Pogłębianie wiedzy o potrzebach zdrowotnych.	Wydzielenie w bibliotece szkolnej półki z wydawnictwami nt. potrzeb zdrowotnych człowieka (zwłaszcza w młodym wieku) do wykorzystania przez uczniów	bibliotekarze
7. Uświadomienie zagrożeń spowodowanych używaniem tzw. dopalaczy i innych, powszechnie dostępnych substancji np. napojów energetyzujących, i anaboliów.	Dyskusja nt. stosunku młodzieży do dopalaczy; Wykorzystanie doniesień prasowych o skutkach zażywania dopalaczy; Spotkanie z pracownikiem PSSE i pracownikiem Komendy Powiatowej Policji w Kutnie.	wychowawcy, pedagog/psycholog i nauczyciele
8. Rozwijanie postaw proekologicznych.	Warsztaty nt. środowiska naturalnego człowieka. Współodpowiedzialności za środowisko naturalne.	wychowawcy, nauczyciele zespołu przyrodniczego
9. Nauka właściwej organizacji czasu.	Warsztaty ukazujące w jaki sposób wykorzystywać efektywnie czas. Metody planowania pracy.	wychowawcy, psycholog/ pedagog szkolny

IV. Rozwój emocjonalny		
Cele	Sposoby realizacji (metody, formy)	Osoby realizujące
1. Poznanie własnej sfery uczuciowej .	Warsztaty na temat – Kim jestem, na ile jestem dojrzały. Kształtowanie właściwego stosunku do świata, poczucia siły chęci do życia. Określenie na czym polega szacunek do drugiego człowieka, poszanowania jego godności,	wychowawcy, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie

	umiejętność przebaczenia i przeproszenia.	
2. Uświadamianie uczniom konieczności ochrony granic prywatności swojej i innych użytkowników sieci komputerowej i telefonicznej.	Debata na temat zagrożeń w Internecie, niebezpieczeństw płynących z bezkrytycznego korzystania z portali społecznościowych; wskazówki, jak bezpiecznie korzystać z Internetu, kwestia pozornej anonimowości; pedagogizacja rodziców nt. bezpiecznego korzystania z sieci przez dzieci; fonoholizmu	wychowawcy i rodzice, nauczyciele informatycy
3. Poznanie i zrozumienie podstawowych aspektów seksualności człowieka.	Dyskusje dotyczące prokreacji, antykoncepcji, związku uczuć i seksu. Określenie na czym polega i co to jest sfera intymna – jak rozmawiać o seksie i jego konsekwencjach. Orientacje seksualne.	wychowawcy, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie
4. Kształtowanie osobowości uczniów poprzez wskazywanie właściwych postaw wobec siebie i innych ludzi oraz umiejętności analizowania różnorodnych zachowań.	Warsztaty ukazujące właściwe postawy wobec innych osób, analiza zachowań dobrych i złych w stosunku do kolegów, koleżanek, nauczycieli, pracowników szkoły.	wychowawcy, nauczyciele, psycholog/pedagog szkolny
5. Uświadomienie pozytywnej i negatywnej roli stresu.	Spotkanie z psychologiem/pedagogiem, dyskusja, warsztaty profilaktyczne.	wychowawcy, nauczyciele, psycholog/pedagog
6. Kształtowanie odporności psychicznej wobec problemów osobistych i zawodowych.	Spotkania z wychowawcą, psychologiem /pedagogiem, warsztaty dla uczniów: „Jak radzić sobie w trudnych sytuacjach”.	wychowawcy, psycholog/pedagog

V. Rozwój moralny		
Cele	Sposoby realizacji (metody, formy)	Osoby realizujące
1. Kształtowanie systemu wartości i zdolności	Rozpoznanie wartości ważnych i wspólnych dla społeczności	wychowawcy, nauczyciele, psycholog/ pedagog szkolny

wartościowania.	szkolnej. Określanie pozytywnych i negatywnych wzorców zachowań. Cechy człowieka budzące dezaprobatę. Świadomość własnych wad i zalet. Określenie poziomu samoakceptacji – dobro moralne jako wartość nadrzędna.	
2. Kształtowanie postaw moralnych.	Warsztaty, pogadanki na temat moralności.	wychowawcy, nauczyciele
3. Kształtowanie postawy poszanowania wolności osobistej i godności człowieka.	Warsztaty, pogadanki dotyczące poszanowania godności osobistej i skutkach jej przekroczenia.	wychowawcy, nauczyciele
4 Uświadomienie konieczności ponoszenia odpowiedzialności za swoje wybory i zachowanie.	Warsztaty dotyczące ukazania na czym polega dojrzała odpowiedzialność.	wychowawcy, nauczyciele

VI. Profilaktyka uzależnień		
Cele	Sposoby realizacji (metody, formy)	Osoby realizujące
1. Poszerzenie wiedzy na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz usprawnienie umiejętności rozpoznania przejawów zachowań ryzykownych wśród młodzieży. Dostarczenie rodzicom aktualnej wiedzy dotyczącej pomocy specjalistycznej	-Warsztaty z psychologiem i pedagogiem -spotkania ze specjalistami dla uczniów i rodziców -zajęcia prowadzone przez organizacje współpracujące ze szkołą: Komenda Powiatowa Policji w Kutnie , Straż miejska w Kutnie, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kutnie -godziny z wychowawcą -filmy edukacyjne	nauczyciele, wychowawcy, psycholog i pedagog szkolny, szkolny inspektor BHP.
2. Uświadamianie zagrożeń wynikających z uzależnień.	Pogadanki nt. skutków uzależnień, współpraca z organizacjami pożytku publicznego, Powiatową Komendą Policji. Warsztaty, edukacja rówieśnicza, konkursy, happeningi, filmy. Pedagogizacja rodziców.	wychowawcy, samorząd szkolny, psycholog, lekarz, trenerzy i terapeuci, policjant.
3. Kształtowanie postaw sprzyjających obronie przed uzależnieniem.	Warsztaty, konkursy, pogadanki, spotkania z psychologiem, edukacja rówieśnicza, spektakle, filmy, debaty.	nauczyciele, wychowawcy, psycholog/pedagog szkolny, lekarz, policjant.

4. Kształtowanie i prezentowanie postaw wolnych od nałogów (na przykładzie osób, które wygrały walkę z nałogiem)	Warsztaty, konkursy, pogadanki, filmy edukacyjne Wycieczki promujące zdrowy styl życia. Pedagogizacja rodziców: - zwrócenie uwagi na zagrożenia cywilizacyjne, - współpraca z Powiatową Stacją Sanitarno - Epidemiologiczną w Kutnie.	wychowawcy, Samorząd Szkolny, opiekunowie klubów i kół zainteresowań, nauczyciele, psycholog i pedagog.
--	---	---

VII. Przeciwdziałanie przemocy i agresji

Cele	Sposoby realizacji (metody, formy)	Osoby realizujące
1. Umiejętność rozpoznawania ofiar i agresorów na terenie szkoły.	Ankiety, obserwacje, rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami.	wychowawcy i nauczyciele; psycholog/pedagog
2. Uświadamianie i rozpoznawanie form agresji: psychicznej, fizycznej, autoagresji, cyberprzemocy.	Zajęcia warsztatowe, pogadanki, dyskusje, filmy edukacyjne i inne. Zajęcia dla uczniów i ich rodziców w zakresie bezpiecznego korzystania z cyberprzestrzeni oraz reagowania na zagrożenia. Przeprowadzenie spotkania informacyjno-szkoleniowego skierowanego przez funkcjonariusza policji do nauczycieli i rodziców. debaty na temat zagrożeń w Internecie	wychowawcy i nauczyciele, psycholog/pedagog, samorząd uczniowski
3. Przeciwdziałanie mowie nienawiści w sieci internetowej poprzez edukację o prawach człowieka	Ulotki, foldery i materiały informacyjne o tematyce praw człowieka przeciwdziałaniu mowie nienawiści w sieci. burza mózgów lub inne formy pracy z uczniami; warsztaty.	wychowawcy i nauczyciele, psycholog/pedagog koordynator ds. bezpieczeństwa.
4. Wskazywanie sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami.	warsztaty dla uczniów, pogadanki	wychowawcy, nauczyciele, psycholog/pedagog.
5. Kształtowanie postaw asertywnych.	Rozmowy indywidualne, Organizowanie zajęć nt. asertywności zajęcia warsztatowe dla uczniów.	wychowawcy, nauczyciele, psycholog/pedagog

<p>6. Umacnianie prawidłowych relacji między nauczycielami i uczniami .</p>	<p>Szkolenia dla nauczycieli nt. właściwych relacji nauczyciel-uczeń, analiza problemowych przypadków, konsekwentne przestrzeganie regulaminów szkolnych, stosowanie czytelnego systemu nagród i kar. Podmiotowe traktowanie uczniów; integrowanie zespołów klasowych i społeczności szkolnej poprzez udział w imprezach organizowanych przez szkołę.</p> <p>Upowszechnianie wśród pracowników szkoły umiejętności rozpoznawania sytuacji zagrożenia.</p>	<p>dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele. Samorząd Szkolny, organizacje, koła zainteresowań; psycholog/pedagog</p>
<p>7 .Wskazywanie pozytywnych wzorców zachowań.</p>	<p>Wyróżnianie i nagradzanie Uczniów i klas wywiązujących się z zasad zawartych w statucie szkoły, plakaty, gazetki, działania charytatywne i wolontariat.</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele, Samorząd Szkolny, psycholog/pedagog</p>
<p>8. Poznanie zasad postępowania w przypadku cyberprzemocy.</p>	<p>Spotkanie z policjantem, psychologiem/pedagogiem, nt. odpowiedzialności karnej i moralnej agresji w cyberprzestrzeni (telefonia komórkowa, Internet) ulotki i foldery informacyjne dla rodziców, uczniów i nauczycieli.</p>	<p>wychowawcy, psycholog, pedagog.</p>
<p>9. Działania zapobiegawcze polegające na upowszechnianiu wiedzy na temat zjawiska mobbingu.</p>	<p>Dyżury nauczycieli podczas przerw, doskonalenie i samodoskonalenie nauczycieli, współpraca dom - szkoła; godzina wychowawcza poświęcona tym problemom w szkole, w pracy; wspólne zajęcia wzmacniające więzi między uczniami; zebranie rodziców i ewentualne indywidualne</p>	<p>nauczyciele, wychowawcy, psycholog i pedagog szkolny,</p>

	rozmowy z rodzicami.	
10. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.	Prowadzenie działań antydyskryminacyjnych; godzina z wychowawcą poświęcona problematyce przeciwdziałaniu dyskryminacji.	nauczyciele, wychowawcy pedagog/psycholog samorząd uczniowski
11. Zwiększanie świadomości uczniów nt. powstawania, funkcjonowania, przejawów i skutków dyskryminacji oraz narzędzi ich zwalczania.	Zajęcia o stereotypach, dyskusje, dot. mechanizmów dyskryminacji; filmy, integrowanie środowiska szkoły w tym uczniów z niepełno sprawnościami, przewlekle chorych, odmiennych kulturowo,	wychowawcy, Nauczyciele, psycholog/pedagog
12. Kształtowanie umiejętności uczniów pozwalających na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku cyfrowym	-Spotkania ze specjalistami dla i uczniów rodziców -spotkania z policjantem z Komendy Powiatowej Policji w Kutnie dla uczniów i rodziców -zajęcia z wychowawcą -konkurs profilaktyczny	Pedagog/psycholog, wychowawcy

VIII. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym

Cele	Sposoby realizacji (metody, formy)	Osoby realizujące
1. Określanie przyczyn niepowodzeń szkolnych.	Analiza dokumentacji szkoły (dziennik, zestawienia półroczne i roczne), analiza pracy ucznia, obserwacja, ankieta. Rozmowy z rodzicami, z uczniem, oferta zajęć dydaktyczno-wyrównawczych	nauczyciele, wychowawcy, rodzice, psycholog/pedagog
2. Uświadamianie uczniom szczególnego wpływu liczby godzin opuszczonych na osiągnięte wyniki w nauce, ocenę zachowania oraz wyniki egzaminów zewnętrznych.	Powołanie w szkole zespołu ds. poprawy frekwencji Indywidualne rozmowy z rodzicami dotyczące konsekwencji wynikających z niskiej frekwencji.	wychowawcy, nauczyciele, psycholog/pedagog
3. Wdrażanie zaleceń do pracy z uczniem według wskazań	Indywidualizacja pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,	wychowawcy, nauczyciele, psycholog/pedagog

opinii /orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej.	opracowanie IPET dla ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.	
4. Wspieranie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	Indywidualne spotkania z rodzicami, organizowanie różnych form pomocy: koleżeńskie zespoły pomocy, zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne indywidualizacja procesu nauczania, systematyczna kontrola wiedzy i umiejętności, współpraca z Poradnią Psychologiczno--Pedagogiczną:	wychowawcy i nauczyciele, samorząd klasy, Samorząd Szkolny, psycholog, pedagog
5. Motywowanie uczniów do nauki i kształtowanie przekonania o użyteczności zdobywanej wiedzy,	-uczenie metod samodzielnego zdobywania wiadomości, stosowanie jasnych kryteriów wewnątrzszkolnego oceniania -zapoznavanie z nimi uczniów oraz rodziców, -systematyczne, mobilizujące, jawne i uzasadnione ocenianie	Wychowawcy, nauczyciele,

IX. Profilaktyka pro- zawodowa		
Cele	Sposoby realizacji (metody, formy)	Osoby realizujące
1. Rozpoznawanie potrzeb krajowego i lokalnego rynku pracy.	Spotkanie z pracownikiem Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie, Młodzieżowego Biura Pracy; wykorzystanie literatury fachowej i czasopism warsztaty organizowane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną.	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów zawodowych, pełnomocnik dyrektora ds. doradztwa zawodowego.
2. Kształtowanie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.	Spotkania z pracownikiem Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie,	wychowawcy klas kończących, nauczyciele

Kształcenie oparte na współpracy z pracodawcami.	filmy edukacyjne, wykorzystanie literatury fachowej, organizowanie spotkań z przedstawicielami wyższych uczelni. Podejmowanie współpracy z lokalnymi pracodawcami – umożliwienie odbycia praktyki zawodowej przez uczniów.	przedmiotów zawodowych, pełnomocnik dyrektora ds. doradztwa zawodowego.
3. Przygotowanie do życia zawodowego.	Spotkania ze studiumi absolwentami, zapoznanie uczniów z programem aktywizacji zawodowej dla absolwentów: Pierwsza Praca, wycieczki do zakładów pracy, wycieczki na Targi Edukacyjne, informacje o akcjach "otwartych drzwi" na różnych uczelniach kraju, plakaty, gazetki, informatory, warsztaty z zakresu doradztwa zawodowego	wychowawcy klas kończących, nauczyciele przedmiotów zawodowych, pełnomocnik dyrektora ds. doradztwa zawodowego, Samorząd Szkolny, pedagog /psycholog

8. Ewaluacja programu

Analiza skuteczności programu wychowawczo- profilaktycznego szkoły będzie polegać na bieżącym monitorowaniu oraz cyklicznie dokonywanej ewaluacji.

Przez monitorowanie należy rozumieć systematyczną obserwację przebiegu realizacji przyjętych celów i zadań wychowawczych dokonywaną różnymi metodami.

Wybrane zagadnienia podlegające ewaluacji:

1. Badanie bezpieczeństwa uczniów w szkole;
2. Diagnoza uzależnień wśród młodzieży szkolnej;
3. Frekwencja uczniów;
- 4.

Program wychowawczo - profilaktyczny Zespołu Szkół Nr 3 im .Wł. Grabskiego w Kutnie jest dokumentem otwartym. Jego treść może ulegać zmianom i modyfikacjom wraz z przekształcającą się rzeczywistością wychowawczą szkoły.

Podstawa prawna

- Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989r. ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991r.
- Konstytucja RP z 1997r.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017r., poz.948)
- Ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2015r., poz.1916)
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2003r.,poz.198 ze zm.)
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996r., poz.55)
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994r., poz.535),
- Ustawa z dnia 26 października 1982r., o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (dz. U. 1982 , poz. 230 ze zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982r., o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002r., poz. 109)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U.2016,poz.1492)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. (Dz.U.2015, poz.1249)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U.2017, poz.356)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U.2015, poz.1113)

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 09 sierpnia 2017r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach , szkołach i placówkach (Dz.U.2017, poz.1591)
- Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 09 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizacji kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci, i młodzieży niepełnosprawnej (Dz. U. 2017, poz. 1578)
- Zarządzenie Komendanta Głównego Policji Nr 1619 z dnia 2010r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich (Dz. Urzędowy KGP z dnia 12 listopada 2012r., Nr 11 ze zmianami)

Programy:

- Narodowy Program Zdrowia (2016- 2020)
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
- Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce
- Rządowy program wspomaganie w latach 2015 – 2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w ramach „Bezpieczna +”

Program wychowawczo- profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną i przyjęty do realizacji.